

BAKARA SÛRESİ 142-147. ÂYETLER; KIBLE DEĞİŞİMİ

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdülillâhi rabbi'l-âlemîn. Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîhi kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih. Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn ve senedi'l-âşîkîn ve imâmi'l-müttekîn ve şefî'i'l-müznibîn Muhammedini'l-Mustafâ ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîne't-tayyibine't-tâhirîn.

Emmâ bâ'd:

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Değerli kardeşlerim!

Allahu Teâlâ hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'inin ikinci cüzünün baş sayfasında Bakara sûresinde buyuruyor ki;

a. Kiblenin Değiştirilmesi ve Hikmetleri

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّيَهُمْ عَن قِبَلَتِهِمْ
الَّتِي كَانُوا عَلَيْهَا قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي

مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Seyekûlü's-süfehâü mine'n-nâsi mâ vellâhüm an kibletihimülletî kânû aleyhâ kul lillâhi'l-meşriki ve'l-mağribi yehdî men yeşâu ilâ sırâtin müstekîm.

Sadakallâhü'l-azîm.

Seyekûlü's-süfehâü mine'n-nâsi mâ vellâhüm an kibletihimülletî kânû aleyhâ.

“Sefihler, sefahat ehli, akli az, düşüncesi kıt, nefesine uyması çok olan, gerçekleri iyi düşünemeyen insanlar, insanların akılsızları; ‘Bunları dönmekte oldukları kibleden hangi sebep, ne oldu da vazgeçirdi? Başka tarafa dönmeye başladılar. Ne oldu bunlara da evvelce döndükleri kibleyi bıraktılar, şimdi bir başka tarafa dönmeye başladılar?’ diyecekler.” *Kul lillâhi'l-meşriki ve'l-mağribi.* “Ey Resûlüm! Sen onlara de ki; ‘Yeryüzünün doğusu, batısı, güneşin doğduğu taraf, battığı taraf, yönler, taraflar, cihetler hep Allah’ındır. Hüküm onundur. Yerin göğün hepsinin sahibi Allah; O istedi.’” *Yehdî men yeşâu ilâ sırâtın müstekîm.* “Dilediği kulunu sırât-ı müstakîme

yöneltir, sevk eder, gösterir, götürür, doğru yola sokar. Hüküm O'nundur!"

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ
عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا وَمَا
جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعِ
الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقْبَيْهِ وَإِنْ كَانَتْ
لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ
إِيمَانَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرُؤُوفٌ رَحِيمٌ

Ve kezâlike cealnâküm ümmeten vasatan li-tekûnû şühedâe ale'n-nâsi ve yekûne'r-resûlü aleyküm şehîdan. Ve mâ cealne'l-kıbbetelletî künte aleyhâ illâ lina'leme men yettebi'u'r-resûle mimmen yenkalibü alâ akıbeyhi. Ve in kânet le kebîraten illâ aallezîne hedallâhü. Ve mâ kânallâhu li-yuzî'a îmâne-küm. Innallâhe bi'n-nâsi le-raûfu'r-rahîm.

Ve kezâlike cealnâküm ümmeten vasatan. "İşte böyle; dilediğini hidayete sevk eden Mevlâ, sizi bir vasat ümmet eyledi. İtidalli, aşırı olmayan, ifrata gitmeyen, tefrite düşmeyen, bir orta dengede, dengeli orta bir ümmet

eyledi.” *Li-tekûnû şühedâe ale’n-nâsi*. “Sizi insanlara şahit olasınız diye şahitler kıldı.” *Ve yekûne’r-resûlü aleyküm şehîdan*. “Resûlullah Muhammed-i Mustafâm da sizin üzerinize şahit olsun diye!”

“Senin yöneldiğin kibleyi niye böyle yaptık? Sana yeni kible ettirdik. Seni, öbür taraftan bu tarafa döndürdük!..”

Ve mâ cealne’l-kıbletelletî künte aleyhâ illâ lina’leme men yettebi’u’r-resûle mimmen yenkalibü alâ akıbeyhi. “Bakalım Resûlullah’a bu mü’minlerden kimler tâbi olacak? Kimler hoşlarına gitmeyen bir şeyi gördü mü topuklarında 180 derece dönüp çark edip vazgeçip geri gidecekler; anlamak için, imtihan etmek için yaptık!” *Ve in kânet le kebîraten illâ alellezîne hedallâhü*. “İnsanların alışmış olduğu bir şeyi bırakması büyük bir şeydir. Kolay bir şey değildir. Kiblenin değişmesi olayı da önemli bir olaydır. Ağır gelir ama Allah’ın hidayet ettiklerine ağır gelmez. Onlar hazmederler. Allah öyle emretmiş, derler. Kabul ederler.” *Ve mâ kânallâhu li-yuzî’a îmâne-küm*. “Allah sizin imanlarınızı, imanınızın gereği olarak ihlâsla, teslimiyetle yapacağınız

her davranışı değerlendirir. Onları hiç zâyî etmez.”

Eski amellerinizi, yeni amellerinizi, icraatınızı, fikriyâtınızı hatta niyetlerinizi mükâfatlandırır, değerlendirir. Allah imanlarınızı zâyî edecek değil!

Innallâhe bi'n-nâsi le-raûfu'r-rahîm.

“Hiç şüphesiz Allah insanlara çok yumuşak davranır, çok merhametlidir.”

قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً
تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ
مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا
الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ
عَمَّا يَعْمَلُونَ

Kad nerâ tekallübe vechike fî's-semâi.

“Ey Resûlüm! Senin ara sıra yüzünü semaya çevirdiğini görüyoruz. Bazı kereler göğe arzıyla istekle ‘Aman yâ Rabbi!..’ der gibilerden yüzünü çevirdiğini görüyoruz. İçinden kibleyi döndürmek istiyorsun, temenni ediyorsun.”

Fele nuvelliyenneke kibleten terdâhâ. “Ey

Resûlüm! Şimdi kesin olarak muhakkak kararımı bildiriyorum: Senin razı olacağıın kibleye seni döndürüyorum!” *Fevelli vecheke şetra’l-mescidi’l-harâm*. “Artık şu âyetin indiği andan itibaren yüzünü Mescid-i Harâm’a çevir.” *Ve haysü mâ küntüm fevellâ vucûheküm şatrahû*. “Ey mü’minler! Siz de dünyanın neresinde olursanız olun namaz kılarken yüzünüzü o tarafa -kible tarafına- çevirin!” *Ve innellezîne ûtü’l-kitâbe le ya’lemûne ennehü’l-hakku min rabbihim*. “Ehl-i kitap, kible değiştirmenin Rablerinden bir emir ile olduğunu, Allah’tan geldiğini pekiyi bilirler, gayet kesin bilirler.” *Ve mallâhu bi-gâfilîn ammâ ya’melûn*. “Allah onların işlediklerinden gafil değildir.”

Her yaptığını biliyor, her şey kayda geçiyor, her şeyin hesabı olacak!

Bir kible değiştirme olayı var.

Kible nedir?

Akşam arabada çocuklara soruyoruz:

“Kible neresi, namazda nereye döneceksin?”

“Kıblem Kâbe, Kâbe’ye döneceğim.” diye öğrensinler diye tekrar tekrar söylüyoruz. Kâbe’ye dönüyoruz.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz hicret etmeden önce Mekke-i Mükerreme’de İslâm geldi, kendisine peygamberlik geldi, namaz emredildi; namazı kılarken nasıl kılırdı?

Kâbe-i Müşerrefe’yi önüne alırdı. Ama Kâbe-i Müşerrefe’nin etrafı 360 derecedir. Kâbe’ye doğru her tarafında namaza durulabilir. İstersen Altınoluk tarafında durursun, istersen Rükni-i Yemânî tarafında durursun, istersen Hâcer-i Esved tarafında istersen Makâm-ı İbrahim tarafında durursun... Serbest! Mescidin içinde nerede olursan yönünü Kâbe’ye doğru çevirirsin, 360 derecelik bir çevrede hakkın var. İstedığın tarafta kılabilirsin.

Ama Peygamber Efendimiz namaz kılarken ne yapardı?

Kâbe’yi önüne alırdı ama Beytü’l-Makdis’e, Kudüs-i Şerîf’e doğru dönerdi.

Nerede dururdu?

Hâcer-i Esved'i görecek gibi Kâbe'yi önüne alırdı. Ama arka tarafta Kudüs tarafına doğru dönerdi.

Kâbe-i Müşerrefe'nin Hâcer-i Esved'in olduğu taraf ile biraz ondan önceki taraf, Rükni-i Yemânî ile Hâcer-i Esved tarafı güney tarafıdır. Altınoluk tarafı kuzey tarafıdır. O yarım duvarın olduğu kısım kuzey tarafıdır. Kapının olduğu taraf doğuya bakar, öbür taraf da batıya bakar.

Hâcer-i Esved'i görecek gibi duruyor. Ama hem Kâbe gözünün önünde hem de Allah gözünden perdeleri kaldırmış, Kudüs-i Şerîf-i, Mescid-i Aksâ'yı görüyor. Namazı öyle kılardı. Medine-i Münevvere'ye hicret olunca Medine-i Münevvere'de de Kudüs'e, Mescid-i Aksâ'ya doğru dönerdi.

Çünkü Mescid-i Aksâ peygamberlerin binâ ettiği bir yapıdır. Davud *aleyhisselam*, Süleyman *aleyhisselam* zamanındandır. Allah'ın peygamberlerinin Allah'ın emriyle yaptıkları mübarek bir yerdir, mübarek bir mesciddir. Mescid-i Aksâ da Kudüs de mübarek yerdir. Ona dönerdi.

b. Peygamber Efendimizin s.a.s. Kâbe Sevgisi ve Hikmeti

Ama yahudiler; “Bak, hem ayrı bir din getiriyor hem de bizim Kudüs’ümüze dönüyor!” derlerdi. Dedikodu yaparlardı. Bize tâbi oluyor, derlerdi. Resûlullah Efendimiz de Medine’den Kudüs’e dönünce bu sefer Kâbe arkada kalıyor. Çünkü Kâbe güneyde, Medine’deyken Kâbe güneyde; Kudüs’e döndüğü zaman Kâbe arkada kalıyor diye Kâbe’yi sevdiğinden aklı arkada kalıyordu.

Kâbe daha mübarek yer! Çünkü Kâbe’yi Âdem *aleyhisselam* zamanından beri Allah mübarek eylemiş. Meleklerin işaretiyle Âdem *aleyhisselam* Kâbe’nin olduğu yere ilk binayı yapmış.

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا
وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ

Inne evvele beytin vudia li'n-nâsi ellezî bi-bekete mübâreken ve hüde'l-li'l-âlemîn.

Yeryüzündeki ilk ibadethane orasıdır. Âdem *aleyhisselam*'ın gezdiği yerdir. Nuh

aleyhisselam'ın gittiği yerdir. İbrahim *aleyhisselam*'ın oğluyla tekrar tufandan sonraki kumları, her şeyi kaldırıp da temelleri bulup da yeniden Kâbe'yi inşa ettikleri yerdir. Dedesi İbrahim *aleyhisselam* Halîlu'r-rahmân'ın, bütün peygamberlerin kendisine bağlı olduğu; yahudilerin de hıristiyanların da ihtiram ettiği, Halîlu'r-rahmân İbrahim *aleyhisselam*'ın oğlu İsmail'le binâ ettiği yerdir.

Aklı orada; doğduğu yer, mübarek yer. Göğe bakar vahiy bekler. Kâbe'ye dönmeyi isterdi ama tabii her şey emirle!

Bir gün Medine-i Münevvere'de bir yerde namaz kılıyordu.

Nerde namaz kılıyordu?

Kibleteyn Mescidi'nde namaz kılıyordu. Kibleteyn Mescidi'nde namaz kılarken namazın içinde bu âyet-i kerîmeler nâzil oldu, vahiy olarak geldi.

“Ey Resûlüm! Dön yönünü Mescid-i Harâm tarafına!” deyince kendisi Kâbe-i Müşerrefe tarafına döndü. Cemaat de arkasına döndüler. Namazın bazı rekâtları Kudüs-i Şerîfe kılınmışken namazın içinde teveccüh, vaziyet

değiştirildi. Kâbe-i Müşerrefe'ye doğru dönülmeye başlandı. Bu okuduğum ve sayfanın öbür tarafındaki âyetler bunu gösteriyor.

Üç yerde Allahu Teâlâ hazretleri emrediyor, üç âyette geçiyor:

1. *Fe velli vecheke şetra'l-mescidi'l-harâm ve haysü mâ küntüm fevellâ vucûheküm şatrahû.* “Ey Resûlüm! Yönünü Mescid-i Haram'a dön! Ey müslümanlar! Siz de nerede olursanız olun yönünüzü Kâbe'ye dönün.” 144. âyette geçiyor. Ondandır sonra 149. âyette geçiyor:

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ وَإِنَّهُ لِلْحَقِّ مِنْ رَبِّكَ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا
تَعْمَلُونَ

2. *Ve min haysü harecte fevelli vecheke şetra'l-mescidi'l-harâmi ve innehû le'l-hakku min rabbike ve mallâhü bi-gâfilîn ammâ ta'melûne.*

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ لِئَلَّا
يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ

Ondan sonra 150. âyet:

*3. Ve min haysü harecte fevelli vecheke
şetra'l-mescidi'l-harâmi ve haysü mâ küntüm
fevellû vücûheküm şatrahû li-ellâ yekûne li'n-
nâsi aleyküm hucetün.*

Üç defa “Yönünü kibleye dön! Ey Müslü-
manlar! Siz de nerede olursanız yönünüzü kıb-
leye dönün!” buyuruyor.

[Mihrabı] niye koyduk?

Kıblemiz, Kâbe-i Müşerrefe'ye dönüyo-
ruz. Pusulaya bakıyoruz. Güneşin doğduğu
battığı tarafı hesaplıyoruz, yönleri buluyoruz.
Kâbe-i Müşerrefe'miz nerededir, o tarafa kılı-
yoruz.

Bu olay mühim bir olay!

*Ve in kânet le kebîraten illâ aallezîne
hedallâhü.*

Mühim bir olay! Kıblenin değişmesi çok mühim bir olay!

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in niyazı, muradı arzusu talebi yerine geldi. Artık Kudüs-i Şerîf'e arkasını dönüp Kâbe-i Müşerrefe'ye yönünü dönüp Medine'de de namazı öyle kılmaya başladı. Kudüs-ü Şerîf tam tamına aksi istikamette, geride kaldı.

Bu müslümanlar arasında kolay kabul edildi. Sevinç vesilesi oldu, Peygamber Efendimiz'in gönlü şad oldu, gözü gönlü şenlendi, sevindi. Bir huzur geldi. Ama münafıklar ve yahudiler -beyinsizler, sefiller, sefahat ehli, akılsızlar- dır dır dır, vır vır vır konuşmaya başladılar.

“Bu kible den neden döndü, neden burayı bıraktı?” demeye başladılar.

Doęu da batı da Allah'ın! Allah ona emretti, bıraktı. Var mı bir diyeceğın? Siz istismar edecektiniz. Konuşuyordunuz. “Bak bizim tarafımıza dönüyor...” [diyordunuz.] O sizin tarafınız değil, asıl bizim tarafımızdı. Kudüs de bizim; Süleyman *aleyhisselam* da bizim İsa

aleyhisselam da, Musa *aleyhisselam* da bizim Davud *aleyhisselam* da bizim...

Siz onların yolunda gitmiyorsunuz ki! Allah Kur'ân-ı Kerîm'de size "kâfir" diyor. Çünkü siz Allah'a inancı bıraktınız, saptınız. Onların yolunda değilsiniz ki! Onlar yarın size yüzlerini çevirecekler. "Hayır, siz bizim öğrettiklerimizden döndünüz!" diyecekler.

Allahu Teâlâ hazretleri İsa *aleyhisselam*'a soracak:

"Yâ İsa! Bunlara 'Bana ve anama tapın!' diye sen mi söyledin?"

"Yâ Rabbi! Söylemedim. Der miyim, senin emrettiğinden başka bir şey söyler miyim? Söylemedim!" diyecek. Peygamberler bunların hepsine kırgın, hepsine dargın! Bunlar kendilerini o peygamberlerin yolunda sanıyorlar ama o yolda değiller ki! O yolu bırakmışlar!

Dedikodu başladı.

"Neden döndü de bilmem ne de..."

Müslümanların münafıklarından da bir kısmı; "Böyle bir şey olmaz!" deyip bahane arayanlar da 180 derece çark edip -askerler

nasıl dönerse- topukları üzerinde dönüp gidebilir, kopan kopar.

Bizim tekkede de; “Biz tekkenin haysiyetini üstün tutup ilmin haysiyetini üstün tutup tekkeyi politikaya âlet etmeyiz! Politikanın üstündedir. Din, siyasetin üstündedir. Siyasete hâkimdir. Siyaset adamları dine burnunu sokamaz, elini uzatamaz. Dini istediği tarafa çeviremez. Kendileri hizaya gelsinler!” dedik diye topukların üzerinde 180 derece dönüp gidenler gitti. Ama sonra pişman oldular. Özür diliyorlar. Geliyorlar, “Siz haklıymışsınız...” [diyorlar]. Geçti, imtihanı!

“Biz; kim Resûlullah’a tâbi olacak kim de topukları üzerinde çark edecek, dönüp gidecek onu imtihan etmek ve bilmek için bunu da böyle eyledik!” diye Allahu Teâlâ hazretleri bildiriyor.

Ehl-i kitab da bu işin vahiy olduğunu biliyor. Resûlullah’ı biliyorlar. Hatta müşrikler de Peygamber Efendimiz’den korkarlardı. Vahiy gelecek, bizim fısıltılarımızı Resûlullah bilecek, söyleyecek diye korkarlardı. Resûlullah’ın yaptıklarından dolayı başlarına bela geleceğini hissederler ve korkarlardı.

Müşriklerden birisinin oğlu Peygamber Efendimiz'e çok ezâ cefâ edince Peygamber Efendimiz; "Yâ Rabbi! Senin canavarlarından bir canavarı bu herife musallat et!" dedi. Peygamber Efendimizi çok üzdü. Kâbe'de namaz kılariken filan çok üzdü. O da el açtı:

"Yâ Rabbi! Senin canavarlarından bir canavarı ona musallat et!" dedi. Babası da müşrik, kâfir; oğlan da, bu bedduaya uğrayan oğlan da müşrik, kâfir! Babası oğluna Peygamber Efendimiz'in böyle bir söz söylediğini duyunca; "Eyvah! Bizim oğlan hapı yuttu!.." dedi.

Müşrik ama Peygamber Efendimiz'in duasının tutacağını nasıl biliyor! Peygamber olduğunu nasıl biliyor! İş inada binince, rekabete binince, işin içine şeytan nefis neler sokuşturuyorsa insanları imandan neler alıkoyuyorsa alıkoyuyor.

Kimisi bugün İslâm'ın aleyhinde çalışıyor. Başörtüsünün aleyhinde çalışıyor. Cami açılmasının aleyhinde çalışıyor. İmam-hatip okullarına kızıyor. İslâm'a, İslâm'ın ahkâmına kızıyor. Tesettüre kızıyor. Namusa kızıyor. Kendisi namusunu kaybetmiş, namusa kızıyor. Hırsız,

namusluya kızıyor. Haram yemeyene kızıyor. İslâm niye rüşveti engelledi diye rüşvetçi kızıyor. Faiz yiyen, faizin haram oluşuna kızıyor. “Sen yemiyorsan getir ben yiyeyim, faizi ver ben yiyeyim!” diyor. “Sen faizi yemiyor musun? Vay şaşkın vay!..” gibilerinden güya müslümanla alay ediyor. Getir faizleri ben yiyeyim diyor, bana kızıyor.

Kendileri aksi cephede olduğu için İslâm cephesindeki her şeye kızıyor. Allah’a kızıyorlar. Allah’ın ahkâmına kızıyorlar. Resûlullah’a kızıyorlar.

“Allah’ı, Resûlullah’ı seviyorum ama bu asırda bu ahkâm olmaz!”

İman gitti!

“Yirminci yüzyılda da böyle mi yapacağız? Plaja gitmeyecek miyiz?..”

Gitmeyeceksin!

“Bacağımızı, göğsümüzü açmayacak mıyız?”

Açmayacaksınız!

“Ben güneşten yanıp bronz renkte olmak istiyorum. Flört etmek istiyorum, keyif

yapmak istiyorum... Dans etmek istiyorum, dans da mı yasak?”

Yasak, İslam’da yok!

Padişahlarımızdan bir tanesi Fransa’da kadının erkeğe sarılıp da ortada oynadığını duymuş. Oraya; “Sizin ülkenizde bazı edepsizliklerin yapıldığını duydum.” demiş. Bundan sonra yapılmasın, diye bir haber göndermiş. Adamlar orada, o devirde durdurmuş! Kuvvetli olduğu devirde Fransa’ya bir haber göndermiş. Fıs, [kesilmiş]. İslâm’ın anlayışı, kadın erkek ilişkileri, evlenme; her şey farklı, her şey ayrı! Ayrı model, ayrı dünyalar, ayrı yaşam tarzı!

Ama İslâm güzel! Onların da kendilerine göre bir mantığı; inançsız mantığı, kâfir, müşrik, dinsiz mantığı var.

“Sen yemiyorsan ver ben yiyeyim...”

“Ama Allah yasaklamış, haram!”

“Harammış, ver ben yiyeyim...”

Öyle diyor. “Sen işle günahı, senin hatalarını ben yükleneceğim!” diyor.

Neden?

İnanmıyor. Hatasından dolayı cehennemde azap göreceğine inanmıyor. “Sen iç içkiyi, günahı benden!..” diyor.

c. Cuma Namazına İçki Ödülüyle Giden Sarhoş ve Sonu Hikayesi

Rahmetli bir hukuk profesörü vardı, anlatıyor:

“Ben falanca yerde savcıyım. Hâkim de gece gündüz içen birisiydi. Ben de köşeye bırakmıyordum. Anlatıyordum, nasihat ediyordum, yola getirmeye çalışıyordum. Cumaya gel, filan diyordum. Bir gün sıkıştırdım. Yarın Cumaya gel, dedim.” diyor.

Ne demiş?

“Peki, Cumaya geleceğim ama sen de bana demiş bir şişe rakı ısmarlayacaksın!” demiş.

“Rakıyı nasıl olsa içecek. Hiç olmazsa ben bunu Cumaya getirmiş olurum, diye düşündüm. ‘Peki, tamam, gel.’ dedim.”

Hocaya gitmiş, demiş:

“Bugün camiye birisini getireceğim. Aman hutbeyi güzel hazırla, gönül çekici güzel şeyler yap...”

Cuma hutbeleri çok mühim! Kimler geliyor, ne zorluklarla geliyor! İte kaka, çeke çeke, kasa kasa; ne zorluklarla gelenler var! Anlatmak, sevdirmek lazım.

“Namazı kıldık. Adam ciddi: ‘Hadi, benim şişemi, rakı şişesini getir.’ dedi.” diyor.

Hani şaka söyledim, filan dememiş. Rakımı isterim, demiş.

“Aldım rakısını!” diyor. Bilmem 45’lik mi oluyor, kaç derece... “İçti!” diyor.

“Seneler sonra Beyazıt’ta gördüm aynı adamı. Ben savcıyım, o hâkimdi. Mesaimiz vardı...”

“Yıllardır görmedim, nasılsın?”

“İyiyim, sen nasılsın?..”

“Aşağıda 4. Vakıf hanında avukatlık bürom var. Şuradan Mahmutpaşa’dan aşağıya iniverelim. Gel, büromda oturalım. Sana yemek ısmarlayayım, kebab ısmarlayayım... Eski günleri analım...”

“Olur.” demiş, adresini almış.

“Hadi gidelim?..”

“Yok, benim burada bir işim var; ondan sonra...”

“Boş ver, sonra yaparsın.”

“Yok, işim var. Ondan sonra geleceğim.” demiş.

“Çok ısrar ettim, ben de yürüdüm; ayrıldık .” diyor.

Bayezid Camii'nin yan tarafında çınar vardır; altında otururlar, çay içerler. Karşısında Bayezid Umumi Kütüphanesi var. Sahaflar içerisinde geçen kısım.

“Oraya kadar gittim, ezan okundu. Ben kapıdan camiye girdim. Camiden çıktım. Bir de baktım ki bizim rakıcı hâkim namaza gelmiş!..” diyor. Hem de benden utandığından ‘Camiye gideceğim.’ diyemiyor.”

İşim var, dediği namazmış! Utanıyor. Tevbe-kâr olmuş. “Ben tevbekâr oldum, namaza gideceğim.” diyemiyor. Sen git, diyor. Savdıktan sonra namazı kılmaya girmiş. Oradan gelecek... Namazdan sonra beraber gitmişler.

İnsanlar değişir. Allahu Teâlâ hazretleri her Şeye kâdir. Sabırla güzelce gayret etmek lazım.

Ve innellezîne ûtü'l-kitâbe le ya'lemûne ennehu'l-hakku min rabbihim. “Onlar da bilirler ki bu işler Allah’tan gelmiş bir haktır, gerçektir. Senin kendi keyfinle olmuyor, bu kesin! Bunu bilirler.” *Ve mallâhu bi-gâfilîn ammâ ya'lemûn.* “Allah onların işlediklerinden gafil değildir.”

وَلَئِن آتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ بِكُلِّ آيَةٍ مَا
تَبِعُوا قِبْلَتَكَ وَمَا أَنْتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ وَمَا بَعْضُهُمْ
بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ وَلَئِن آتَبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا
جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذَا لَمِنَ الظَّالِمِينَ

Ve lein eteytellezîne ûtü'l-kitâbe bi-küllî âyetin mâ tebiû kibletek ve mâ ente bi-tâbi'in kibletehüm ve mâ ba'duhüm bi-tâbi'in kiblete ba'din ve le initteba'te ehvâ'ehüm min bâ'di mâ câeke mine'l-ilmî inneke izen le mine'z-zâlimîn.

Ve lein eteytellezîne ûtü'l-kitâbe bi-küllî âyetin mâ tebiû kibletek. “Eđer sen Ehl-i Kitab

olan o insanlara her türlü delili, âyeti, vesikayı, ikna edici şeyi getirsen anlatsan da onlar yine senin kıblene, Kâbe'ne dönmezler.” *Ve mâ ente bi-tâbi'in kibletehüm.* “Sen de onların kiblesine tâbi olma, sen de onların kiblesine tâbi değilsin.” *Ve mâ ba'duhüm bi-tâbi'in kiblete ba'din.* “Birisi ötekisinin kiblesine tâbi olacak değildir.” *Ve le initteba'te ehvâ'ehüm min bâ'di mâ câeke mine'l-ilmi inneke izen le mine'z-zâlimîn.* “Allah'ın sana böyle âyetleri indirmesinden sonra Allah'ın emirlerini duyduktan sonra, ilim sana geldikten sonra sen onların arzularına, isteklerine, kaprislerine tâbi olursan o zaman sen de zalimlerden olursun.”

Kaprise uymak yok! Keyfe uymak, nefse uymak yok! Allahu Teâlâ hazretlerinin emrini tutacak, onu dinleyecek!

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ
أَبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ
يَعْلَمُونَ

Ellezîne *eteynâhümü'l-kitâbe*
ya'rifûnehü kemâ ya'rifûne ebnâ ehüm ve

inne ferîkan minhüm le yektümûne'l-hakka ve hüm ya'lemûne.

Ellezîne eteynâhümü'l-kitâbe ya'rifûnehü kemâ ya'rifûne ebnâ ehüm. “Kendilerine daha önce kitap indirilmiş, peygamber gönderilmiş, Ehl-i kitab -yahudiler ve hıristiyanlar; Medine’de onlar vardı- evlatlarını bilir gibi İslâm’ın hak olduğunu, doğru olduğunu bilirlerdi.” *Ve inne ferîkan minhüm le yektümûne'l-hakka ve hüm ya'lemûne.* “Onlardan bir kısmı, bile bile gerçekleri saklıyorlar, ketmiyorlar.”

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ

el-Hakku min rabbike. “Gerçek Allah’tandır. Allah tarafındandır.” *Fe lâ tekûnenne mine'l mümterîne.* “Sakın tereddüt edenlerden, münâkaşa edenlerden olma!”

d. Tevrat’ta Peygamber Efendimizin s.a.s. Bir Sıfatı

Tevrat’ta yani Ahd-i Atîk’te; “Âhir zaman peygamberi gelecek, o iki kibleye sahip olacak!” diye âyet var. O âyet olduğundan, bu kible değiştirme olayının aslında onların imana

gelmesine sebep olması lazım. “Demek ki bu âhir zaman peygamberi! Tevrat’ta, bizim kitabımızda; ‘Âhir zamanda bir peygamber gelecek. İki kibleye tâbi olacak!’ diye [buyuruyor]. İşte bu, ikisine tâbi oldu. Hak Peygambermiş!” demesi lazım. Aslında delil bu! Bu olay onların hoşuna gitmeyen bir olay gibi ama aslında Peygamber Efendimiz’in, Hak Peygamber, âhir zaman peygamberi, Allah’ın vazifeli peygamberi Musa gibi, İsa gibi *aleyhimü’s-salavâti ve’t-teslimât* vazifeli bir insan olduğunu gösteren bir delil! Bunu biliyorlar ama artık işinada bindi, taassuba döndü; hak yola dönmüyorlar!

e. Yahudi Alimi Abdullah B. Selam’ın Müslüman Olma Hikayesi

Medine-i Münevvere’de Ehl-i kitaptan bir kişi vardı. İsmi Abdullah b. Selâm, Selam oğlu Abdullah. Yahudiydi, yahudi alimlerindendi.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz Medine’ye gelince; “Birisi geldi. Peygamber olduğunu söylüyor...” demişler. Bu yahudi alimi, “Gideyim şu zâtı bir göreyim.” demiş. Kendisi anlatıyor, tarihî rivayet böyle!

Peygamber Efendimiz'in kapısına gitmiş, girmiş bakmış.

“Bir de baktım ki yüzüne, yüzü hiç yalan söyleyecek bir insan yüzü değil! Pırıl pırıl nur, pırıl pırıl insan, ciddi bir insan!” diyor. “O günkü toplantıda şöyle şöyle söyledi...” diye de konuştuklarını da naklediyor.

Demiş ki;

“Ey insanlar! Aranızda selamı yaygınlaştırın, birbirinize selam verin!”

Tanışın, demek istiyor.

“Geceleyin insanlar uykudayken kalkın, Allah'a ibadet edin! Akrabalık bağlarına riayet edin! Akrabalarınızı arayın sorun, soruşturun, kollayın!”

Efşü's-selâm ve et'imü't-ta'âm. “Birbirinize yemek yedirin, ziyafet çekin! Hayır yapın! Fakirlere yiyecek içecek verin...” diye nasihatler etti diyor.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz, peygamberliğinin icabı herkesi ziyaret edip; “Ben Allah'ın peygamberiyim!” diye söylüyor, kabilelerin heyetlerine de

söylüyordu. Mekke’de de herkese; panayıra gelen, Sûk-ı Ukaz’a -Ukaz panayırına- gelen kabilelerine söylüyordu. “Ben Allah’ın peygamberiyim!” diye onları İslâm’a davet ediyordu, söylüyordu. Medine’ye gittiği zaman da hıristiyanlara ve yahudilere söyledi.

Havraya gitti. Yanında birkaç sahabi ile -yahudilerin ibadethanelerine havra deniliyor ya- yahudilerin havrasına gitti. Dedi ki;

“Ey yahudi cemaati! Biliyorsunuz ki Tevrat’ta Allah; ‘Âhir zamanda bir peygamber göndereceğim!’ diye buyuruyor. Tevrat-ı Şerîfte âyetler var, cümleler var. İşte ben o peygamberim. Sizin beklediğiniz peygamberim. Vasıflarını kitabınızda yazılı bulduğunuz, beklemekte olduğunuz peygamberim.”

Onlar peygamberin geleceğini bekliyorlardı da kendi içlerinden gelecek sanıyorlardı. “İbrahim *aleyhisselam*’ın evladı” deyince yahudilerden gelecek sanıyorlardı. Hâlbuki Peygamber Efendimiz İbrahim *aleyhisselam*’ın İsmail oğlundan -o sülaleden- geldi. Öyle tahmin ediyorlardı. Bak âyetler var.

“İşte âhir zaman peygamberi benim!” diye söyledi.

Sustular.

“Şu âyet yok mu? Şu âyet yok mu? Şu âyet yok mu?..”

Sustular. Hiç cevap vermediler.

“Doğru, o âyetler var evet!” deseler tâbi olmaları lazım. Kendi kitaplarına göre tâbi olmaları lazım. Peygamber Efendimiz tebliğ vazifesini yapmış olduğu için kalktı, havradan çıktı gitti.

Giderken arkasından yahudi alimi, hahamı Abdullah b. Selâm koştu koştu koştu, yetiştirdi geldi:

“Yâ Resûlallah! Dediklerinin hepsi doğru. O âyetler Tevrat’ta aynı dediğin gibi var. Ben iman ediyorum. Bunlar hasetlerinden, birtakım duygulardan dolayı bu işi kabul etmiyorlar!” dedi.

f. **Abdullah B. Selam'ın r.a.**

Peygamber Efendimizi s.a.s.

Gördüğündeki İlk Düşüncesi ve Sözü

Bu Abdullah b. Selâm diyor ki;

“Ben Resûlullah'ı gördüğüm zaman, kendi oğlumun kendi oğlum olduğundan daha kesin bir şekilde onun peygamber olduğunu bildim! Çünkü benim oğlum; evet, benim hanımdan doğdu ama benim oğlum mu değil mi diye tereddüt edebilirim!”

İnsan, oğlundan bile tereddüt edebilir ama bunun Hak Peygamber olduğunu oğlumu bilir gibi, oğlumdan daha kesin olarak bildim, diyor. Bu âyet-i kerimede de buyuruluyor ki;

Ellezîne eteynâhümü'l-kitâb. “Kendilerine evvelce kitap indirdiğimiz, vahiyleri bilen o kişiler; senin Hak Peygamber olduğunu, kesin olarak evlatlarını bilir gibi bilirler.”

Çocuklarının kendi çocuklarını bilir gibi bilirler. Ama işte bir kısmı itiraf etmiyor. Bir kısmı ediyor. Papazlardan, piskoposlardan kabul edenler var. Peygamber Efendimiz'in zamanında kabul edenler var. Peygamber Efendimiz'den sonraki asırlarda kabul eden var.

Şimdi yirminci yüzyılda kabul edenler var. Filozoflar, papazlardan, senatörlerden, inceleyen alimlerden, diplomatlardan kabul eden var. Kabul eden ediyor, Allah'ın rızasına eriyor. Kabul etmeyen de sorumluluğu yükleniyor.

Allahu Teâlâ hazretleri bizleri sevdiği, razı olduğu yolda yürümeye muvaffak eylesin. İyi kul olmayı, iyi müslüman olmayı bizlere nasip eylesin. Tevfîkini refîk eylesin. Yardım eylesin, lütfeylesin. Bu hayat imtihanını başaram. Huzuruna sevdiği mü'min kullar olarak varalım. Âhirette iyi karşılanalım. Allah cümlemizi kahrından, gazabından kurtulup beraat edip cennetine girenlerden ebedî saadete erenlerden eylesin.

*Subhâneke lâ ilme lenâ ille men allem-
tenâ inneke ente'l-alimü'l-hakîm subhâne
rabbike rabbi'l-izzeti ammâ yesifûn ve
selâmün ale'l-mürselîn ve'l-hamdülillâhi
rabbi'l-âlemîn.*

el-Fâtîha!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŐAN

2 Safer 1419 / 29.05.1998

Avustralya

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

